

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:	
Egy évre	240 Lei.
Fél évre	120 Lei.
Egy negyed évre ...	60 Lei.
Egy hóra	20 Lei.

.....
 hirdetések árszabás szerinti
 díjazás mellett vétetnek fel.
 .....

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csani Egyesült Vas-
 CO utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvárdnál Regula Ferdinand I.
 (Ósajtó Körház-ut) 22. szám

TELEFONSZÁM 154.
 .....

ARAD, 1922.

..... Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ....

Csütörtök, július 27.

Mai számunk főbb közleményei:

A ROMÁN ÁLLAMPOLGÁRSÁG
 ELNYERÉSE.

LEJÁRT AZ OPTÁLAS HATÁR-
 IDEJE.

AZ OSZTRÁK DEVIZAZÁRLAT
 EREDMÉNYEI.

A MEGYEI ALISPÁNOK ÉS
 FŐJEGYZŐK BERENDELÉSE
 A BELÜGYMINISZTE-
 RIUMBA.

AZ OLCSÓ HUS ELSŐ NAPJA.

Bajorország állja a harcot.

(Bajorország a birodalmi egység-
 ről. — Polgárháború veszélye. —
 Nagy lehanholtság Németországban.)

MÜNCHEN. A bajor tartománygyűlésen *Lerchenfeld* bajor miniszterelnök hosszú beszédben mutatott rá arra, hogy a bajor országgyűlés tudatában van annak, hogy a jelen pillanatban Németország számára a legkedvezőbb államforma a köztársaság. Ez azonban nem gátolja meg a bajor országgyűlést abban, hogy a birodalmi tanács által a köztársaság védelmére hozott törvényt alkotmány

ellenesnek és Bajorország szuverenitása megsértésének ne tekintse. Szerinte a köztársaság védelméről szóló törvény jelenlegi formájában inkább válságot, mint nyugalmat fog előidézni. Bajorország, — mondotta a miniszterelnök, — állja továbbra is a harcot ez ellen a törvény ellen, de a legteljesebb lojalitással. A leghatározottabban tiltakozik a birodalom részéről Bajorország ellen erőszak ellen, amely miatt az utóbbi hetekben a bajor nép széles rétegein erőt vett a kétségbeesés hangulata és ez arra az aggodalomra vezethető vissza, hogy Bajorország külön államisága darabonként összeomlik és végül egy tartomány szímvonalára szorítják le. Teljesen alaptalanoknak jelentette ki azokat az aggodalmakat a miniszterelnök, amelyek a bajor kormány intézkedéseiben a birodalmi hűségnek általa nagy tiszteletben tartott alapelvétől vagy a birodalomtól való eltántorodást vélnek látni.

A miniszterelnök beszédét a néppártiak, a parasztszövetség és a középpárt tagjai megtapsolták és elfogadták a néppárt indítványát, hogy szavazzanak bizalmat a köztársaság védelméről szóló törvény ellen küzdő bajor kormány-

nak. Ezután a ház elnapolta ülését.

BERLIN. A bajor követ ma megjelent *Wirth* kancellárnál és biztosította róla, hogy Bajorország továbbra is meg akar maradni a birodalom kötelékében. A birodalmi kormány tagjait ma Berlinbe hívták, hogy a bajor események kérdésében hozandó döntésnél a kormány valamennyi tagja jelen legyen. A berlini kormánykörök általános felfogása az, hogy a bajor vezetőkörök igen veszedelmes utra léptek. A berlini lapok azt hangoztatják, hogy a bajor vezetőkörök lépése esetleg polgárháborút is okozhat. Rámutatnak arra, hogy Bajorország példája következtében a jövőben bármikor előfordulhat a birodalom bármely részében, hogy az állam egyes részei a birodalmi gyűlés törvényeit tetszés szerint kommentálják és végrehajtását saját szempontjaiktól teszik függővé. A birodalom ilyenképpen való szétesésének csak *Poincaré* örülhet igazán. A bajor kormány ellenállása miatt egész Németországban nagy a lehangoltság. Bajorországban különösen nagy az ijedség és a riadalom. Az idegenek, de különösen a fürdővendégek nagy számban

hagyják el Bajorországot. Berlinben azonban még mindig kedvező megoldást remélnék és abban a körülményben, hogy a bajor kormány megbízottat küld Berlinbe, annak a jelét látják, hogy a kivetítő utat meg fogják találni.

BERLIN. A birodalmi kormány tagjai ma Berlinbe érkeztek, hogy foglalkozzanak a Bajorországgal szemben követendő eljárással. A birodalom alkotmánya szerint a birodalmi kormány négy eshetőség előtt áll: 1. a bajor alkotmány felfüggesztése a köztársaság elnöke által. 2. a tartománygyűlés összehívása határozathozatal végett a bajor szükségalkotmányról; 3. a birodalmi legfőbb törvényszék összehívása; 4. a német birodalmi állami törvényszék összehívása, amely az alkotmány értelmében az egyes államok és a birodalom között vitás esetekben döntő illetőségű. A „Vorwärts” azt hiszi, hogy a birodalmi kormány a birodalmi legfőbb törvényszéket hivatja össze.

— Az osztrák létminimum. Az osztrák nemzetgyűlés legközelebbi törvényt hoz arról, amely a létminimumot évi 1 millió 200 ezer korona jövedelemben állapítja meg.

A londoni társaság szenzációja.

Izgatón érdekes válópör

LONDON. *Amphill* lord fiának, *Hugo Russel*-nek válópöre és az a kérése, hogy a neki tulajdonított gyermeket a bíróság törvénytelenítse — az egész angol közvélemény feszült érdeklődése mellett folyik. Az asszony védője, *Mr. Patrick Hastings*, arra kérte a bíróságot, hozzák a gyermeket a bíróság elé, döntse el az vajjon hasonlít-e *Mr. Russel*re vagy sem. *Mr. John Simon*, a férj védője nyomtatékosan ellenezte ezt az eljárást.

— Az ilyen összehasonlításból — szólott — semmiféle komoly alapon nyugvó vélekedést levonni nem lehet. Légfeljebb szuggesztívórol lehet szó, amely csak arra alkalmas, hogy az igazságszolgáltatást félrevezesse. De ha már a bíróság úgy döntene, hogy a gyereket ide hozzák, akkor követelem, hogy ne csak a vélt apával, hanem azokkal az urakkal is hasonlítsák össze, akikkel a Lady házasságtörést követett el... Döntsek el az esküdtek, kire hasonlít jobban a gyermek, a „törvényes” apára-e, vagy pedig azokra az urakra, akik között az igazi apát kell keresni?

Sir Henry Duke, a bíróság elnöke, több precedens idézése után ezt mondotta:

— Abba nem egvezhetünk bele, hogy a gyermeket a bíróság elé hozzák. Az ellen azonban sem mi kifogásom sincs, hogy az esküdtek szobájában megmutassák az esküdteknek. Abba is beleegyezzünk, hogy *Amphill* lord felesége (*Hugo Russel* anyja) és a gyermek dadája szintén ott lehessenek az esküdtek szobájában. De nyomtatékosan kikötöm, hogy sem *Lady Amphill*nek, sem a dadának szót szólniok nem szabad. Semmiféle módon az esküdtek vélekedését befolyásolni nem szabad!

A szünet alatt azután csakugyan bevitték a kishabát az esküdtekhez. Az esküdtek sorba állottak és a dada mindegyiknek megmutatta az alig felfeszendő csecsemőt, aki éppen akkor aludt. Az esküdtek figyelmesen megnézték jobbról-balról, de egyikük sem szólt semmit... Az egész jelenet hangtalanul folyt le. *Lady Amphill* ridegen nézett a gyermekre, arcáról ellenszenv tükröződött... A kishaba akkor is aludt, amikor kivitték a terem-
 ből!

A folytatólagos bírósági tárgyaláson *Mr. Hastings* az asszony ügyvédje, azt a gondolatot

vetette fel, nem lehetne-e úgy az apából, mint a gyermekből vérpróbát venni.

— A legújabb tudományos kutatások szerint — mondotta — az apa és gyermeke vére oly alkatrészeket tartalmaz, amelyek csak az ő vértükben vannak meg! Ilyen módon kétségtelenül ki lehetne mutatni az apróságot.

Ezt az indítványt elvetették, minthogy az ilyen vérpróbának, amely különben sem nyugszik még megbízható tudományos alapon, csak akkor lenne értelme, ha a gyermek legalább egy esztendősen lenne.

A bíróság ezután azokat az urakat hallgatta ki, a kikkel *Lady Russel* állítólag házasságtörést követett el. *Mr. Gilbert Bradley* határozottan tagadja, hogy közte és a Lady közt lett volna valami. Igaz, jó barátságban voltak, gyakran utazgattak együtt, az is megfelel a valóságnak, hogy a Lady egyszer az ő lakásán töltötte el az éjszakát, minthogy kulcs híján nem tudott a saját lakásába bejutni, — de soha-soha inkorrektus nem történt közöttük.

— Azon az éjszakán, — erősítette — amelyet az én lakásomban töltött, ő az én ágyamban aludt, én pedig az ebédlőben hibernáltam le a pamlagra. Ismét-

lem. eskü alatt merem vallani, hogy sem akkor, sem azelőtt, sem később közöttünk semmi sem történt!

Ugyanigy vallott *Lionel Gross* tengerészhadnagy is. Jó pajtások voltak, sok mulatságon vettek részt, de sem az egyiknek, sem a másiknak soha eszébe nem jutott, hogy a megengedett határt túllépjék. Egy ízben együtt utaztak a vasuti hálókocsiban, de itt is korrektül viselkedtek.

Feszült figyelem közben került a sor az orvosokértők kihallgatására. *Dr. John Mackenzie* azt vallotta, hogy *Lady Russel* 1921 június 21-én volt nála. Azt mondotta, hogy jósnőnél járt, aki azt a hihetetlen dolgot jóslta neki, hogy gyermeke lesz. Arra kérte, vizsgálja meg.

— Én megvizsgáltam — folytatta az orvos — és úgy találtam, hogy legalább is négy hónap óta anyának kellett magát éreznie. A Lady nagyon csodálkozott ezen s azt felelte, hogy öt férfi még soha meg nem érintette. Ebből a szempontból is megvizsgáltam és — igazat kellett neki adnom! Később a férj jött be hozzám s azt kérdezte tőlem, lehetséges-e hogy egy férfi tudtán kívül apa lehessen. Erre azt feleltem, hogy ilyesmit még én sohasem hallottam. Arra azonban már volt

Sulyos az ineui (borosjenői) vörhenyjárvány.

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Ineun (Borosjenőn) vörhenyjárvány tört ki és eddig 48 megbetegedés történt dr. *Bradean* Athanaz megyei főorvos személyesen utazott ki Ineure, hogy a járvány leküzdésére szükséges intézkedéseket megtegye. A főorvos, aki ma érkezett vissza Aradra, megállapította, hogy a járvány terjedésének az az oka, hogy a kis lakásokban a család jó része egy szobában alszik a beteggel s a család kijáró tagjai terjesztik a ragályos betegséget. Megállapította azt is, hogy a vörhenyben megbetegedettek közül többen a betegség kezdetleges stádiumában — amikor azonban már a betegség tőlük elkapható — a szabad Körösben fürdöttek és így terjesztették a ragályt. A főorvos még a tegnapi nap folyamán intézkedett, hogy azokat a betegeket, akik otthonukban családtagjaiktól teljesen el nem különíthetők, a járási Közkórházban nyerjenek elhelyezést és egyben betiltotta a szabad Körösben való fürdést. A járványban megbetegedettek közül eddig tizenegyen haltak meg. A főorvos a cluji (kolozsvári) VI. és a sibiui (nagyszeheni) VII. hadtest parancsnokságához átiratot küldött, amelyben arra kérte őket, hogy a katonai szabadságolásokat Ineura egyelőre szüntessék be. Bár a betegek közül már 11 gyógyulófélben van, a megyei főorvos attól tart, hogy a közeli napokban még újabb megbetegedések fognak előfordulni.

eset, hogy az asszony tudtán kívül mély álmában vagy részegségében anyává lett.

— A doktor ur nézete szerint tehát — kérdezte az asszony ügyvédje — Lady Russelt férfi még nem érintette?

— Ebben tökéletesen bizonyos vagyok.

— Lehetségesnek tartja-e azt, — kérdezte a férj ügyvédje — hogy oly intelligens asszony, mint a milyen Lady Russell, öt hónapra keresztül más állapotban legyen és erről ne tudjon semmit?

— Ez valóban feltűnő és majdnem lehetetlennek tartom!

Dr. Stanley Dodd, a másik orvosszakértő, elbeszélte, hogy ő 1921 augusztus 12-én és 19-én vizsgálta meg Lady Russelt.

— Vizsgálataimnak az volt az eredménye, — mondotta — hogy a Lady nem érintkezett férfival, vagy a hogy mondani szokták, még mindig leány...

— S ugyanakkor terhességet is állapított meg nála? — kérdezte a férj ügyvédje.

— Igen!

— Hát ilyet még nem hallott a világ.

Az lehetséges, de amit én mondok, az meg is felel a valóságnak.

Az orvos ezután állításának tudományos fejtegetésébe fogott és kimutatta, hogy nem mondott képtelenséget.

— Elismerem, hogy rendkívül esettel állunk szemben, — konkludált — de nem valamilyen természetellenes dologgal!

A bíróság ezután a tárgyalás folytatását elhalasztotta.

A román állampolgárság elnyerése.

— Aki nem optált, automatikusan román állampolgár. —

A magyar állampolgárság optálására ma — szerdán — járt le a terminus. A trianoni békeszerződés értelmében ezen a napon mindenki, aki 1921 július 26-án romániai lakos volt és az idegenek névjegyzékébe nem volt felvéve, automatikusan román állampolgárrá vált. Ezentul mindazok a romániai lakosok, akik nem kérték a magyar állampolgárságot, végleg román állampolgárok maradnak. Hivatalos helyen nyert értesülések szerint az állampolgárságok eldöntése után a kormány fel fogja hívni mindazokat az idegen állampolgárokat, akik még nem szerezték meg a román állampolgárságot, de tartósan Romániában élnek, hogy román honpolgárságukért folyamodjanak.

Az eddigi eljárások szerint a belügyminiszter az állampolgárságért folyamodók kérését egyenként bírálta el, de honpolgárság könnyebb megszerzésére a napokban új rendeletet adott ki, amelyben fölhívja a városok tanácsait, hogy az állampolgárságért folyamodók írásbeli kérvényét vegyék át és mindaddig, amíg a miniszterium egységes rendelettel nem intézkedik a kérvények ügyében, a városi szigancok kötelesek állandó tartózkodási engedéllyel ellátni a román állampolgárságért folyamodó külföldi illetőségű romániai lakosokat.

Irodalom és művészet.

Az aradi nyári szinkör heti műsora. Csütörtökön: Legénybucsu. Barics Gyula felléptével. Péntek: Luxemburg grófja. László Andor bucsufelléptével.

* *Faust*. A román operaéneklés két kiváló reprezentánsa volt a tegnapi esti Gounod opera vendége: Grozavescu Traján már többszöri debütja révén régebből ismerősünk és a közelmúltban nálunk nagy sikert elért Rodolpja, Pinkertonja és Cavaradossija után már annak idején megállapíthattuk róla, hogy Romániának jelenleg a legnagyobb tenoristája. Abszolút színes, könnyed és kifinomodott magassága, amelyhez utóbb a középfekvések jobban kidolgozottsága is előnyösen járul kiváló muzikalitással, zenei intelligenciával párosulva, mihamarabb világsikerre predesztinálják ezt a fiatal művészt. A *Faust* kétségtelenül nem a legjobb szerepe, dacára ennek, helyenként (Cavatina) olyan tökéletes interpretálásban kapunk, ami a külföld bármely színpadán is elsőrangú *Faust*-tá avatná a művészt. Nicorescu Laurian Valentin szerepében szintén zajos sikert aratott. Ideális lírai bariton, annak minden kellékével: nagyszerűen iskolázott, modulatív hanganyaggal, kiváló énektechnikával és roppant sok zenei intelligenciával. Játéktudása és öntudatának állandóan alárendelni tudott temperamentum ezenkívül azok a faktorok, amelyek joggal képvisítik az operaszínpadra. A helybeliek közül Tyron Silvia és Róna Dezső a megszokottan jól énekeltek Margitot és Mephistót. (bgy.)

* A színházi iroda hírei. Meleg, forró szeretettel fogadta Arad közönsége a „Tatárjárás” szerda esti előadásán Barics Gyulát s Gyöző

A rendelet szerint az állampolgárságért folyamodóknak kérvényükben föl kell tüntetniük, mióta tartózkodnak Románia területén és csatolniuk kell születési anyakönyvi kivonatot, erkölcsi bizonyítványt, házassági bizonyítványt, adófizetési elismervényeket, egy közjegyzői kivonatot, amelyben a folyamodó lemond minden más állampolgárságáról és bejelenti, hogy román állampolgár kíván lenni.

A városi tanács, a belügyminiszter 11.986. számú rendelete alapján a folyamodó kérését az okmányokkal egyetemben, vissza adja a kérelmezőknek egy tanácsi végzéssel egyetemben, amelynek alapján a sziguranca a szabad tartózkodási engedélyt kiadja. A városi tanács végzése a belügyminiszter végleges döntéséig állampolgári jogokkal ruházta föl a folyamodókat.

A sziguranca bizonyítványára szükségük van azoknak is, akik már a rendelet megjelenése előtt letelepedési engedélyt szereztek, de a román állampolgárságért csak a legutóbbi rendelet alapján folyamodnak.

Már a belügyminiszteri rendelet megjelenése előtt rengetegen kérték a román állampolgárságot, különösen a vidéki városokban. A román állampolgárság megszerzésére különösen az idegen kereskedőknek kell törekedniük.

Alfrédot, az aradiak régi kedvenc művészeit. Hosszu percekig ünnepelek őket és ők igazán élvezetes estét szereztek az aradiaknak. Csütörtökön este ismét alkalmunk lesz a közönségnek Barics Gyula művészetében gyönyörködni, aki másodszer a „Legénybucsu” Öttinghausen bárójában lép fel. Péntek este a társulat kedvenc művésze, László Andor bucsuzik Arad közönségétől. László Andor a Luxemburg grófja címszerepében bucsuzik s a közönség körében igen nagy akció indult meg, hogy a szimpatikus fiatal művész, akit néhány rövid hónap alatt annyira szeretetbe fogadott az aradi közönség, minél ünnepélyesebb keretek között bucsuztassák. — Szombat este ismét operát tűzött műsorra az igazgatóság, a „Troubadour” kerül színpadra az aradiak két kedvenc vendégművészeivel, Nicorescu Laureánál és Ruvinszki Rafaellal.

* Az aradi színtársulat kerti ünnepélye. Arad színtársulata lesz a színtársulat vasárnap esti Glória (ATE.) pályán tartandó kerti ünnepélye. A társulat itt tartja szezonzáró előadását, a Lumpácius Vagabundus, vagy a három jómadár című énekes bohózat kerül színpadra nagy kabaréval, melyben a társulat összes elsőrendű tagjai szerepelnek. Az előadást nagy atletikai viadal előzi meg. Előadás után különböző attrakciók veszik kezdetüket. Rulett, játéktérmekek, étterem, külön szepárék.

* „Finn detektív” csütörtökön utoljára megy az Apolló színházban. Az amerikai Regent filmgyár nagyszabású detektív drámáját vetítette szerdán az Apolló színház. Könnyű volt megjósolni, hogy a darabnak nem mindennapi sikere lesz, mert egyrészt a darab nagyszerű kiállítás, de másrészt Arthur Finn

művészete nem mindennapi élvezetet garantál. Egy hatalmas bűnkomplekszból álló bűntényre kell világgósságot derítenie a kiváló-mesterdetektívnek, ami sikerül is neki, néhol házbongató kalandok árán bár.

* „A gárdista” bemutatója lesz pénteken az Apolló színházban. A nanapoleoni legendás idők egyik roppant érdekes megvilágítását adja ez a nagyszabású történelmi dráma. E komoly értékkel bíró hatalmas filmattrakció főszerepében Robert Warwick páratlanul álló művészetel nyújt szórakozást.

Rejtélyesen eltűnt írógép.

Ujból meglopták a Schenker céget

Nemrégiben bővebben foglalkoztunk az Aradi Közlöny azzal, hogy a Schenker & Co aradi szállító cégnek egyik hivatalnok 135 ezer leit elsikkasztott és megszökött. A Schenker cégnél ismét lopás történt az éjszaka folyamán amikor érdekes körülmények között tűnt el egy írógép. A cég alkalmazottai ma reggel bementek az irodába és meglepetéssel tapasztalták, hogy egy írógép eltűnt. Tegnap este munka után rátették az írógépre a bádogtetőt, amely alól ma reggelre kilopták a gépet. Az irodában semmi nyoma nem látszott annak, hogy betörők jártak volna a szállító cég helyiségeiben. Az ajtó rendesen be volt zárva és az írógép kivül semmi sem hiányzott. Valószínűnek tartják, hogy egy a helyzettel ismerős egyén az éjszaka folyamán álkulccsal behatolt az irodába az írógépet magához vette az ajtót becsukta és észrevétlenül távozott. A cég kára 12 ezer lei. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

Tolvaj házivarrónő.

(A varrógép titka.)

Özv. Gartner Lipótné Str. Georghe Lázár II. (Simonyi-utca) 1. szám alatti lakos a napokban feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásából hatezer leit elloptak. Alig kezdte meg a rendőrség a nyomozást, Gartnerné ismét jelentette, hogy nem hat, hanem hétezer lei, egy arany óra és két aranygyűrű tűnt el a szekrényéből. Raszti István detektív vette kezébe az ügyet. Elment Gartnerné lakására és ott helyszíni szemlét tartott, amely meglepő eredménnyel járt. Ott találta Gartner Sarolta házivarrónőt, a kivel már több ízben volt dolga a rendőrségnek. A detektív vállaltára fogta a varrónőt, aki erélyesen utasította vissza a vádat és csak akkor tört meg, amikor Raszti a varrógépben 700 leit talált elrejtve. A rendőrség házkutatást tartott Gartner Sarolta lakásán és megtalálta az elloptott pénzt. A gyűrűkre és az aranyóra vonatkozólag azt vallotta Gartner Sarolta, hogy eladta egy aradi ékszerésznek. Az aranyórát sikerült az ékszerésznél megtalálni, azonban a két gyűrűnek nyoma veszett. A rendőrség megindította a nyomozást.

Hozzászólás Önagysága problémáihoz

(Az első válasz.)

Tegnap számunkban „Önagysága problémái” főcímmel megjelent cikkünkhöz ma kaptuk meg az első hozzászólást, melyet az alábbiakban közlünk:

„Tekintetes Szerkesztőség!

Nagy érdeklődéssel olvastam b. lapjuk tegnapi számában „Önagysága problémái” című cikküket, illetve egy erdélyi úri asszony levelét a nők és férfiak tegeződéséről. Miután az Aradi Közlöny felbátorított a hozzászólásra, engedje meg a tek. szerkesztőség, hogy megjegyzéseimet a következőkben foglaljam össze:

En is azon szerencsétlenek közé tartozom, akik már régebben nem egészen a maga hibájából és a maga akaratából több aradi úrral tegeződő viszonyba és később ebből kifolyólag több ízben igen kellemetlen helyzetbe jutottam, úgy hogy szívesen visszaszívnám azt az uton-utfélen a fejemhez vágdosott te — szót. Csak a legkínosabb esetet akarom itt tanulságul leszögezni. Egy kis német fürdőhelyen nyaraltam, ahol egy hét múlva már mindenki ismerte egymást. Vagy tíz nap múlva egészen váratlanul megjelent egy aradi te — barátom. Amikor a németek meghallották, hogy tegezzük egymást, némelyek az uramnak, mások a fivéremnek tartották. Mikor ezt tagadásba vettem, új, eddig hozzám nagyon kedves ismerőseimnek legnagyobb része teljesen elfordult tőlem, mert — a szeretőknek gondolták. Ez az egy példa is eléggé mutatja, hogy a tegeződés terén mennyire ajánlatos egy uriaszónának a rezerváltság. Szíves üdvözléssel S. H.”

(További hozzászólásokat szívesen várunk és közlünk. A szerk.)

Rathenau nyilkosalt eltemették

BERLIN. A saalecki temetőben Rathenau két gyilkosának, Kernnek és Fischernek holtesté; tegnap közös sírba temették. A koporsók virágokkal voltak díszítve. A volt Erhardt brigád tagjai hatalmas fekete-fehér-vörös szalagu babérkoszorút küldtek. A koporsókat diákok, valamint Kern két iskolatársa és az egykori C. tisztok vették a vállukra.

A gyilkosok eltemetésének körülötte érdekes epizódja is van. A berlini sírásók mint szakszervezeti tagok megtagadták Rathenau gyilkosainak eltemetését és így helyettük a jénai egyetem hallgatói ásták meg a sírt.

Az olcsó hus első napja. (Szerződészegő mészárosok.)

Az aradi mészárosok ma reggel kezdték meg az olcsó hus kiosztását. A város közönsége azonban abban a kellemetlen meglepetésben részesült, hogy a mészárosok egy része nem konzorcium által kiadott olcsó húst árusította és még ma is 16—18 lelt kért egy kiló marhahusért. A mészárosok szerződésileg kötelezték magukat, hogy mindnyájan kizárólag a konzorcium által kiadott húst árusítja és ezzel a tettükkel már az első nap szerződészegést követtek el. Értesülésünk szerint a szerződészegésnek az az oka, hogy tegnap a vágóhidon a mészárosok nem tudtak megegyezni a hus átvételéről, mert mindnyájan elsőrendű húst akartak és egyesek nem voltak hajlandók a második és harmadrendű húst átvenni

és kijelentették, hogy inkább nem árusítanak. Az ilyen huzavonának természetesen a közönség váltja kárát, mert akik nem akarnak ki-lóméterekeket gyűlölni míg egy olcsó husos mészárosra találnak, hogy olcsó hushoz jussanak, kénytelenek a 16—18 letes húst megvásárolni. Dr. Angel István polgármester a mészárosok mai ténykedésére vonatkozólag kijelentette, hogy a legszigorubb rendszabályokat lépteti életbe, hogy a maihoz hasonló esetek elő ne forduljanak. Abban az esetben, ha a mészárosok nem tartják be a szerződésben előírt feltételeket, a város megvalósítja azt a régi fűvét, hogy 14 halóság husküréb bódét állít fel és ott mérk ki az olcsó húst a közönségnek.

Lejárt az optálás határideje.

(246 aradi és aradmegyei lakos optált.)

A mai nappal letelt a magyar állampolgárság optálásának határideje. A mai napon már nem lehet többé opció útján megszerezni a magyar állampolgárságot. Ezután csak az repatriálhatja magát Magyarországra aki eddig is magyar állampolgár volt és a budapesti Menekültügyi Hivataltól be-költözési engedélye van és azok, akik a magyar állampolgárságot a mai napig optálták. Azonban akik opció útján szereztek meg a magyar állampolgárságot, nem csak hogy joguk van a Magyarországra való repatriáláshoz, hanem kötelesek is egy éven belül elhagyni Románia területét és állandó lakhelyüket Magyarországra áthelyezni. Amióta az optálásra vonatkozó rendelkezéseket kiadták, azóta 262 aradi és aradmegyei lakos optálta a cluj-i (kolozsvári) központi repatriáló hivatalnál a magyar állampolgárságot. Aradon, az itteni repatriáló hivatalnál a legutolsó három nap alatt negyvenen optáltak. Ma délig fogadott el a repatriáló hivatal optálásokat és holnap már a terminus lejárván, nem fogad el többé ilyen kérelmeket. Jugoszláviába és a Csehszlovákiába való repatriálás ezután is mint eddig az ottani hatóságok beköltözési engedélye alapján lehetséges. Optálás az ezekben az államokba való repatriáláshoz nem kell. Az aradi repatriáló hivatalnak még néhány hónapig lesz több munkája és azután valószínűleg megszűnik, mint önálló hivatal és egy másik városi hivatalhoz fogják beosztani. Ha ez bekövetkezik, akkor a hivatalt likvidálni fogják. Mint nem önálló hivatal is egy év múlva teljesen megszűnik a repatriáló hivatal, mert addig minden Magyarországra repatriáló eltávozik Románia területéről.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda közli, hogy az állampolgársági törvény visszahonosi-

tásra vonatkozó rendelkezéseit legközelebb noveiláris uton meg fogják változtatni. Olyképen, hogy a háború kitörése óta idegen állampolgárságot nyert volt magyar állampolgárok, tehát azok is, akik az optálást most elmulasztották, minden különösebb és hosszadalmasabb eljárás nélkül visszanyerhessék a magyar állampolgárságot.

A magyar nemzetgyűlésből.

(Magyar szocialisták a kivételes intézkedések ellen.)

BUDAPEST. Az indemnitás általános vitáját a nemzetgyűlésen valószínűleg a mai nappal be-rekesztik. Ezután a miniszterelnök és az egyes miniszterek fognak válaszolni a vitában elhangzottakra. A zárószó jogán még ezután is lesz nek felszólalások. Majd pedig a benyújtott határozati javaslatok felett döntenek, végül pedig az indemnitás általánosságban való elfogadása következik. Ezzel az indemnitási vita első és nagyobb fázisa lezárult. Kállay Tibor pénzügyminiszter a nemzetgyűlés mai ülésén fogja beterjeszteni négy adójavaslatát és kérni fogja azoknak bizottsághoz utalását. A bizottság a javaslatokat az indemnitás részletes vitája alatt tárgyalja le.

A magyar nemzetgyűlés mai ülésén a szocialdemokrata képviselők egy deklarációt terjesztettek elő, amelyben a még életben levő összes kivételes intézkedések megszüntetését követelik.

— A hágai választott bíróság magyar tagjai. Budapest. A magyar kormány a hágai állandó választott bíróság magyar tagjává hat évi időtartamra: Berzeviczy Albertet, Nagy Ferencet, Tóry Gusztávot és báró Wlassics Gyulát jelölte ki

TÁVIRATOK.

Az olasz kormányválság nehézségei — Orlando és Bonomi kudarca.

RÓMA. Orlando miniszterelnök visszaadta kormányelnöki megbízatását a királynak. Valószínűleg Bonomi kap megbízást. Beavatott helyen a helyzetet súlyosnak ítélik. (Rador.)

RÓMA. A király megbízta Bonomit a kormány megalakításával, ki megkezdte a tárgyalásokat. Azonban a válságot még neki sem sikerült megoldani. A „Nazione”, Bonomi lapja azt írja, hogy Giolitti és párttíve minden kormánnyal szemben rezervált magatartást tanúsítanak, így akarják kierőszakolni Giolitti vagy Facta újbóli miniszterelnökségét. (Rador.)

RÓMA. Az itteni jobboldali sajtó nagyon erősen tiltakozik Bonomi fascista ellenes kabinetje miatt. Bonomi kormányalakítási kísérlete különben sem nagyon rokonszenves. A konzervatívabbak Bonomi helyett egyáltalán szívesebben látnák Nittit. A kormányválság óta a zavargások különben is napirenden vannak. Az általános vélemény az, hogy a fascisták és a kommunisták között egy eddignél hevesebb összeütközés elkerülhetetlen és ezt az összeütközést minden percben várják.

Pihen a román kérdés Budapesten. — Folytatása következik.

BUDAPEST. A románok bejövételének kérdése pár nap óta nyugvóponton van. Az ügynek azonban rövidesen folytatása lesz Friedrich István volt kormányának tagjaival még ma tanácskozik és csütörtökön vagy a közeli napokban együttesen a nemzetgyűlés elé fogja terjeszteni az egész ügyet.

Anglia nem engedi el Franciaország adósságait.

LONDON. Lloyd George kijelentette, hogy nem igaz az a hír, hogy az angol kormány hozzájárult Franciaország angliai adósságainak elengedéséhez azon feltétellel, ha Franciaország a német adósságok egy részét leszállítja. (Rador.)

PÁRIS. A Temps jelenti, hogy Lloyd George angol miniszterelnök valószínűleg ma fogja elküldeni választát Poincarénak a londoni konferencia ügyében küldött jegyzékére és kérni fogja, hogy látogatását Poincaré augusztus ötödikéig halassza el, mert az alsóház negyedikéig ülésezik.

Eckhardt Tibor lemondása.

BUDAPEST. Eckhardt Tibor sajtófőnök képviselővé való megválasztásával le akar mondani a sajtóosztály vezetéséről és egyelőre csak képviselőként óhajt résztvenni a politikai életben. Annak dacára, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök felkérte, hogy sajtófőnöki állásában továbbra is maradjon meg.

HIREK.

Magyarországon megszűntek a kivételes intézkedések.

BUDAPEST. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a háború esetére szóló kivételes hatalem intézkedései a mai nappal megszűntek érvényben lenni. Azonban a hatályon kívül helyezett rendelkezéseket a hatályosságuk tartama alatt keletkezett viszonyokra továbbra is alkalmazni kell.

— **Még két nap áll rendelkezésükre** ama hátralékos vidéki t. előfizetőinknek, kik tartozásaik újabb súlyos költségek nélkül akarják leróni. A bírói behajtás alól mentesek lesznek azok, akik lapunk kiadóhivatalát levélben értesítik és feladóvevénnyel igazolni tudják, hogy a hátralékos előfizetési díjakat e hó 28-ig postára adták.

— Nem lesz politikai tárgyalás Szovátán. Cluj. Az erdélyi nemzeti párt központi irodája felhatalmazta a Rador Távirati Irodát, hogy cáfolja meg azokat a híreket, amelyek arról szólnak, hogy Szovátán a királyi kezdeményezésére a nemzeti párt és a liberálisok között kibékítő tárgyalások lesznek. A nemzeti párt központi irodája hangsúlyozza, hogy ez a hír minden alapot nélkülöz. (Rador.)

— **Pisztolypárbaj Klebelsberg Kuno és Pallavicini György között.** Orgróf Pallavicini György a magyar nemzetgyűlésen tartott szombati beszédében akként jellemezte gróf Klebelsberg Kunot, mint aki belügyminiszter korában fértatlanul viselkedett. Gróf Klebelsberg lovasgás uton elégtételt kért Pallavicinittől. Pistolypárbajra került a sor, a mely hétfőn este folyt le a budapesti Nemzeti Lovardában. A felek kétszer váltottak golyót. Az első golyóváltás csütörtököt mondott, a második célt tévesztett. A felek nem békültek ki.

— **Atutalásokat, jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)**

— **Cáfolják a görögországi zavarokat.** Bucuresti. A görög szövetség mindazokat a híreket, amelyek a görögországi zavaros állapotokról a sajtóban napvilágot láttak, határozottan megcáfolja. Tény az, hogy tíz volt képviselőt perbe fogtak igazgatás miatt, de mások ellen eljárás nem indult meg. (Rador.)

— **Ujraépítik a konstancai kikötőt.** Bucuresti. A minisztertanács a közlekedésiügyi miniszterium részére 150 millió rendkívüli hitelt szavazott meg az új termelés szállításával felmerülő munkálatok kiadásainak finanszírozására és kétféle lelt a konstancai kikötő helyreállítására. (Rador.)

— **A szovjet a vasutasokat sem fizeti.** Varsó. Az ukrajnai szovjet elrendelte, hogy a közlekedési népbiztonság 24 órán belül gondoskodjék a vasuti tisztviselők illetményeinek kifizetéséről, mert ezek néhány hónap óta már nem kapták meg fizetésüket. (Rador.)

— **Poloskairást vállal Lovas la-** **stiasztító, Str. Oituz (Illés-u.) 30a.**

A megyei alispánok és főjegyzők berendelése a belügyminiszteriumba

(A közigazgatás egyszerűsítése.)

A mai nappal egy igen érdekes és nagyjelentőségű rendelet érkezett le a bucaresti belügyminiszteriumtól az aradi prefekturára. A rendelkezés augusztus elsejétől kezdődőleg 2-2 havi időtartamra a belügyminiszteriumba rendeli be a vármegyék alispánjait illetve főjegyzőit még pedig azért, hogy a vármegyék azon ügyeit, amelyek bucarestiben várnak elintézésre, ott maguk a megyék főfunkcionáriusai intézzék el illetve közvetlenül referálják el az illető ügyosztályok vezetőinek. Ezáltal megszűnik a helyi hatóságok és a

miniszterium között sokszor hónapokig húzódó hosszadalmas irati váltás, amely egyes akták elintézését néha félévvel is kitolja. Nem tudjuk kifejezni, hogy mennyire idővönnek és ésszerűnek tartjuk a kormány eme intézkedését, amely méltán az első igaz lépésnek mondható, azon az uton ami közigazgatási hivatali életünk nehézségeiből a valódi bürokratikus rend és konszolidáltság felé vezet. Aradról dr. Beles Jenő alispán és Boneu Vazul főjegyző fognak Bucurestibe menni.

— **A kisantant sajtókonferenciája.** Prága. A kisantant és Lengyelország sajtókonferenciáján Románia részéről Arion ezredes külügyminiszteri sajtófőnök és Ioan Olymp vettek részt. A konferencia célja a kölcsönös informálódás a szövetséges államok között és annak a megállapítása, hogy miként lehetséges az ellenséges propaganda közös ellensúlyozása. A konferenciát tegnap fejezték be. A konferencián elhatározták, hogy időszakonként újabb konferenciákra fognak összeülni. Így legközelebb Lengyelországban, azután Jugoszláviában, majd pedig Romániában fogják a konferenciát megtartani.

— **Leszállítják a vasuti tarifát —** Angliában. London. Az angliai vasuti tarifát augusztus 1-től kezdve 25 százalékkal leszállítják. (Rador.)

— **Halálozások.** Glatz Nándor, ny. magyar királyi honvéderőnagytulajdos, július hó 22-én 73 éves korában Pécsen meghalt. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja. Rokonai között igen sok aradi is van.

Rigler Józsefné tegnap 67 éves korában meghalt. Az elhunytat családján kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése csütörtökön d. u. 6 órakor lesz a Strada Anton Mocioni (Orczy-utca) 1. számú házból.

Jandl Adrás július hó 24-ikén elhunyt. Temetése nagy részvét melletti folyt le.

— **Öt kilogramm buza egy orvosi rendelésért.** Budapest. A szabotcs-megyei orvosgyógyászati elhatározta, hogy ezentúl az orvosi tiszteletdíj alapjául a buzaárakat veszi és az egyszeri rendelés tiszteletdíját 5 kg. buza árában állapítja meg.

— **Vadászok figyelmébe.** A belügyminiszterium Popovici Valér timisoarai kereskedelmi inspektort nevezte ki vadászati felügyelővé Arad-, Temes-, Torontál-, Caras-Severin (Krassó-Szörény) és Hunyad megyékre kiterjedő hatáskörrel. Állása tiszteletbeli és azzal fizetés nem jár. A felügyelő kötelessége a vadtenyésztés elősegítése, míg a vadászengedélyek kiadása a vadászati törvény 37. paragrafusára, a fegyvertartási engedélyek kiadása a törvény 49. paragrafusára értelmében városokban, melyek prefektusi székhelyek, a megyei prefektúra joga, a többi helyeken pedig a főszolgabíróké.

— **Garami Ernő „Forrongó Magyarországot”-a ismét kapható üzletünkben és árusainknál.** Kelet Hirlapiroda

— **Temetés.** Nagy részvét mellett temették el ma Bobojcsó Bélát, a Varga-féle temetkezési intézet tulajdonosát. Az elhunytat több jótékony egyesület, amelynek tagja volt, kísérte el utolsó útjára. Két koszorukocsin elhelyezett számos koszorú által a családon és rokonokon kívül sok jó barátja és ismerőse róta le tiszteletét. A jótékonyasága révén ismert emberbaráttal szemben.

— **Veszélyben a Balaton.** Jelen-tette a minap az Aradi Közlöny, hogy a Balaton vize fenyegetően apad. Ezen körülmény folytán a földművelésügyi miniszter szakértőket hívott egybe, amely megállapította, hogy az alacsony vízállásnak nem csupán a mostani szárazság az oka, hanem az az általános hidrográfiai viszonyokra vezethető vissza. Azonkívül nagy vízmennyiségeket von el a Balatontól a most épülő Sio-csatorna is. Lényegesen lehetne emelni a Balaton vízállását, ha bevezetnék a tóba a Mura folyót.

— **Berlinben megnyílt az orosz követségi palota.** Berlin. Krescinszky Szovjetország berlini követe a napokban átnyújtotta a megbízó levelét Ebert birodalmi elnöknek. A megbízólevelét átnyújtása után azonnal megnyitották a régi orosz nagykövetség palotáját és átadták Krescinszkynek. Csicserin ma este nagy fogadóestélyt rendezett a palotájában. (Rador.)

— **Az orosz főpapság feje internálva.** Megemlékezett az Aradi Közlöny annak idején arról a pőről, mely az orosz egyház egykori egyházi feje, Tichon patriarcha ellen a bolsevikiek részéről folyt. Tichon patriarcha ugyanis a legnagyobb eréllyel tiltakozott az orosz egyházi kincsek elkobzása ellen, már csak azért is, mint ő indokolta, mivel a szovjet urai az azon szerzendő pénzen nem az éhhalállal küzdők Insegén fog segíteni, hanem politikai propagandára felhasználni. A pörnek most az lett a vége, hogy a bolsevikiek a bátor patriarchát egy a Don melletti zárdába internálták, amely az orosz internáltak valóságos koncentrációs tábora. Az internált patriarcha egy kis cellában lakik, meg van neki engedve a misemondás, de azon csak az internáltak vehetnek részt. Megengedték neki azt is, hogy naponként egy órát a kolostor kertjében sétálhasson, látogatókat azonban nem fogadhat.

— **Lemondott egészségügyi bizottsági tag.** Robescu Pompiliu volt gyermekkorházi főorvos a város egészségügyi bizottsági tagjáról lemondott. A bizottság dr. Catinianu Ervin gyermekkorházi főorvost ajánlotta a főfelügyelőségnek a megüresedett állásra.

— **Ingtalanok átírásáért félszázalékos illeték.** A pénzügyminiszteriumtól ma egy nagyfontosságú rendelet érkezett a telekkönyvi hivatalhoz. A rendelet kimondja, hogy a mai naptól kezdve az ingatlanok átírásánál a vételár fél százalékát kell illetékképpen fizetni a telekkönyvi hivatalnál. Az illetéket a telekkönyvek jókarban tartásának költségeire fordítják.

— **A szemétfuvarozás kérdése.** Arad város közegészségügyi bizottsága érdekes indítványt terjesztett a városi tanács elé. Az indítvány szerint a város létesítsen egy szemétfuvarozó üzemet és a szemétkihordást ezentúl fontos egészségügyi okokból házilag eszközölje. A szemétfuvarozást ugyanis magánvállalatnak adta ki a város és a vállalat nem fektet elég súlyt arra, hogy minden házból naponta kihordják az összegyűlt szeméteket. A bizottság egyúttal indítványozta, hogy a város tegye kötelezővé a naponkénti szemétkihordást, mert az összegyűlt szeméteket a járványos betegségek fészke.

— **Lemondott sziguranca-detektiv.** Epstein Sándor elsőosztályú sziguranca detektiv ma beadta lemondását.

— **Átvehető vadászfegyverengedélyek.** Vadászfegyverengedélyüket átvehetik a rendőrségen: Kontsek Jakab, Sauer Adám, Lovászi Jenő és Scheffer Dezső. Revolverengedélyeikért a következők jelentkezhetnek: Darvas Lajos, Scholz Lajos és Kohn Jenő.

— **Arany, ezüstért magas árt fizet** Reiner József, Lutheránus templom mellett.

— **Visumokat 55 leírt hozunk ut-** **levelekre Clujról vagy Bucurestiből** négyezer heteként a közismert pontossággal. Kelet Hirlapiroda.

— **Kis baroness az artisták között.** Budapestben az utóbbi időben föltűnően megsokasodott apró tánc-hölgyikék között is nem kis meglepetést keltett tehetségével, gráciájával a kis báró Kemény Melinda, aki most azzal vonja magára a figyelmet, hogy dacolva minden balítélettel, fölvetette magát a Magyarországi Artista Egyesület tagjai sorába.

— **Halálos turista balesetek.** Bécs. Vasárnap délután a Raxon két halállal végződő turistaszerecsétlenség történt. Az egyiknek áldozata Wlasak Leopoldina, aki urának a szemelátára zuhant le egy 400 méteres szakadékból, ahol szörnyet halt. A másik szerecsétlenségül járt turista Süss Ferenc husz éves bécsi magánhivatalnok.

— **A világ legnagyobb szállodája.** Persze Amerikában épül, Chicagóban. A terv szerint az óriási szállodának 3000 vendégszobája lesz, mindegyike külön fürdőszobával. A szobák napi ára 3.5—7 dollár között váltakozik. A szálloda éttermében 4000 ülőhely lesz, egy másikban 3000. Lesz a szállodának külön színháza, melynek színpadja 350 négyzetméternyi területű lesz. A monstre-szálloda felépítése 150 millió dollárba kerül.

— Az Aradi Athletikai Club f. hó 20-én este 8 órai kezdettel dijkiosztással egybekötött clubvacsorát rendez, melyre hölgy- és férfi tagjait ezuton is tisztelettel meghívja az elnökség. Jelentkezés péntek délig Bácskay sportintézőnél Acsev. palota, II. em., 13. sz. ajtó, vagy a sporttelepen Gencsinél.

— Gyermekkosci fekvő és sport 300 leltől kezdve, gyermekszék, nyugágy, jenniszerő és labda, football, utazási pillek nagy választékban Hegedüs ög-nél. Arad, Bul. Regina Maria 16.

— Megkerült a siketnéma fiu holtteste. A tegnapi számunkban megirtuk, hogy Marcsán Mária és Bedó János fürdés közben a Marosba fulladtak. Tegnap késő este jelentették a rendőrségnek, hogy egy kis fiu holttestét vetette ki a Maros a régi várhidnál. A vizsgálat megállapította, hogy a holttest azonos a tegnap szerencsétlenül járt Bedó János 10 éves siketnéma fiuval. A gyermek holttestét az alsótemetőbe szállították. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt. Marcsán Mária holtteste eddigelé nem került meg.

— Elítélték, mert felpofozott egy államtitkárt. Budapest. Demény Károly államtitkárt, a magyar posta és távirat vezérigazgatóját Lusicza Tivadar budapesti nagyiparos hivatalában tettleg inzultálta, mivel Demény részére elvették tőle a lakását és ezért ő bosszút forralt az államtitkár ellen. Ebben az ügyben ma ítélték a pestvidéki törvényszék, amely a veredő nagyiparost egy havi fogházra és 30.000 korona pénz büntetésre ítélte.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Arad valutaárak. (Július 26.) Dollár 162, márka 32, dinár 200, sokol 340, francia frank 14.5, magyar korona 15. Kifizetések: Budapest 9.30, Bécs 215, Berlin 33, Prága 3.65.

Bucuresti kurzusok. (Július 26.) Márka 34, francia frank 13.36, dinár 203, sokol —, dollár 165. Kifizetések: Páris 13.56, Newyork 166, Prága 3.73, Berlin 32.50, Bécs 47, Budapest 11.

Zürichi nyitás. (Július 26.) Berlin 103, Newyork 526.50, Prága 11.85, Budapest 35, Bécs 1.75.

Budapesti nyitás. (Július 26.) Dollár 1488, márka 2.96, leu 3.45, sokol 33.70, dinár 19.10. Kifizetések: Bucuresti 9.35, Milano 67.25, Berlin 2.98, Prága 33.50, Varsó 28.7.

Zürichi zárlat. (Július 26.) Berlin 103, Amsterdam 204.60, Newyork 526.50, London 23.43, Páris 43.75, Milano 24.10, Prága 12.25, Budapest 35, Zágráb 170, Varsó 8.5, Bécs 1.75. osztrák bélyegzett korona 2.

Budapesti zárlat. (Július 26.) Napoleon d'Or 5860, dollár 1499, márka 293, lira 70.50, lengyel márka 31, leu 9.40, sokol 33.90, dinár 18.90. Kifizetések: Bucuresti 942.50, Milano 70.50, Berlin 292.50, Páris 125.75, Prága 34.10, Zürich 288.00.

A leu párisi jegyzése (július 26.) 7.45.

Az osztrák devizazárlat következményei

(Óriási áru-áremelkedések.)

Egy hét óta van érvényben a devizazárlat-rendelet Ausztriában. Ennek következményei a következőkben foglalhatók össze. A devizazárlat elsősorban maga után vonta az áruhiányt. A kereskedők ugyanis épen csak annyi árut szereznek be, amennyit a rendelkezésükre álló devizákból fedezni tudnak. Ezzel szemben a spekulánsok és siberék dacára annak, hogy kiteszik magukat az öt évig terjedhető szigorú fogságnak, még mindig tudnak csempészutakon idegen valutákat szerezni. Természetes, hogy ezt a rizikót busásan megfizetik maguknak, aminek kö-

vetkezménye, hogy a fogyasztók csak dupla áron tudják beszerezni szükségleteiket. Másik hátrányos következménye a devizazárlatnak, hogy a devizaközpont clearingjét csak délután tartják meg, ellenben az árubörze már délelőtt működik, amikor csak az előző nap devizajegyzései ismeretesek, ami a reális kereskedőt, nagy óvatosságra inti, hogy ne kössön oly üzleteket, amelyek nagyfokú valutárizikót vonhatnak maguk után. Így tehát nem lehet csodálkozni, ha dacára annak, hogy Bécsben az idegen valuták fokozatosan esnek, az áremelkedések óriásiak.

LEGUJABB.

Németország újabb megszállás előtt.

BERLIN. Lerchenfeld miniszterelnök Münchenben mondott beszéde nem tett kedvező benyomást a birodalmi kormány tagjaira. Párisi jelentés szerint a francia is azt hangoztatja legújában, hogy a francia kormánynak kell közreműködnie a német válság megoldásában. Poincaré ebben az ügyben egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik mivel szerinte a német válság még mindig nem érte el a tőpontját. Ha Németország a válságot saját maga nem lesz képes elsimítani, akkor Poincaré haladék talanul újra fel fog lépni Németország elleni követeléseivel, dacára a nem rég engedélyezett moratóriumnak. Ez esetben újra alkalmazák a szankciókat Németországgal szemben és megvalósítják a francia katonai körök által újában annyira sürgetett megszállást.

A kecskeméti Héjjas szabadonbocsátását sürgetik.

BUDAPEST. A mai napon Kecskemétről egy kétszáz tagu küldöttség kereste fel a miniszterelnököt és tőle Héjjas Iván azonnali kiszabadítását kérte. A küldöttséget Pekár Gyula képviselő vezeti és hozzácsatlakoznak a Duna és Tisza közötti összes nemzetgyűlési képviselők. A miniszterelnök a küldöttséget a parlament kupolacsarnokában fogadja.

BUDAPEST. Héjjas Ivánnak az Ébredők legutóbbi gyűlésén tartott beszédének ama kitétele miatt hogy „Ha Magyarország felett megegyeszer zivatar vonulna végig, akkor Budapest számára ő lesz az istennyila“. Az ügyészség közcsend elleni kihágás miatt vádat emelt. A nyugatmagyarországi fölkelés ügyében különben tovább folynak a kihallgatások. Brandt tőzsdebizományos, az egyik tanu vallomásában elmondotta, hogy mielye szerepet viselt ő a felkelésben. Ezenkívül ame gszállás pénzügyi részleteit is vázolta. Vallomása után kihirdették előtte a le- tartóztatásáról szóló végzést. A

többi kihallgatásokat holnap folytatják. Hir György képviselő akit még nem hallgattak ki ma különben az Új Nemzedék munkatársa előtt kijelentette, hogy nem fogja bevárni a mentelmi bizottság döntését, hanem részletes vallomástel végett önként jelentkezik az ügyészségnek.

Cáfolják Horthy lemondását. — Nem lesz nádor.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan közli: Az egyes francia lapokban a kormányzó lemondási szándékával és a nádori állás betöltéséről megjelent cikkek teljesen valótlanok.

A nemzetiségi kérdés Olaszországban

(Liberális megoldás.)

Az olasz hivatalos jelentések szerint a kormány az Olaszországhoz csatolt délszlóveniai területen 284 olasz, 339 szlovén, 73 horvát és 12 német elemi iskolát állított fel. A görzi kerületben 16 szlovén iskolát nem nyitottak meg mert az iskolák épületét a háboruban teljesen tönkre tették és javításuk még nem fejeződött be. Ezeknek az iskoláknak a megnyitása megtörténik, mihelyt a javító munkálatok befejeződnek. A nemzetiségi iskolákban a szlovén, illetve a horvát és német nyelvű tankönyvek lesznek. A közigazgatási bíróságok előtt használandó nyelvről egy bizottság fog dönteni, amelyben az illető nemzetiségi vidék kiküldöttje is részt vesz.

Angol egyetemi tanárok és hallgatók Budapesten

BUDAPEST. Tegnap este számos oxfordi egyetemi tanár és diák érkezett hajóval Budapestre. A hajóállomásnál a főváros, a Magyar Nemzeti Szövetség és a Turul Egyetemi Bajtárségyesület küldöttségei fogadták az angol vendégeket, akiket Ludwig Ernő főkonzilium üdvözölt. Az üdvözlő beszédre Julian Huxley egyetemi tanár válaszolt, aki beszédében azt hangoztatta, hogy az angol nemzet Magyarország és Anglia között a háboru előtt fennállott kulturális kapcsolatokat akarja felúj-

tani. A budapesti egyetemen angol tanfolyamot állítanak fel, ma volt a hivatalos megnyitása. Siegescu József bölcsészkar dékán üdvözölte a megjelent előkelőségeket és az angol egyetemi hallgatókat, majd egy hosszabb beszédet tartott amelyben azokról a történelmi szálakról emlékezett meg, amely Magyarországot és Angliát már régtől fogva összekapcsolják. Ezután Budapest székesfőváros kiküldöttjei és a kormány üdvözölték a megjelenteket.

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF
főf.

Cenzurat: Dr. Romul Mager.

„Imperiál“

étterem és sörcsarnok

elnevezés alatt nyílik meg szombaton este a Str. Bratlanu (Weltzer J.-utca) sarkán volt

Kádár-féle helyiség,

ahol mindenkor frissen csapolt sör, kitűnő falborok kaphatók pontos kiszolgálás mellett. 00 00

Ésténként elsőrendű cigányzene, vasár és ünnepnap katonazenekar játéka. Minden pénteken halesztély.

7 szabbi szives pártfogást kérnek
12888 a tulajdonosok.

BRILLIÁNS arany és
KÖVEKET, ezüst árukat
magas áron
KUN, ékszerész.
12017

Sürgősen eladó!

Két hold uri szőlő kolnával, pincével, teljes felszereléssel, idej természettel, súlyos betegség miatt 90 ezer Leifért. — Ezenkívül kisebb és nagyobb bér- és magánházak, 2-3-4 és 5 szobás lakásokkal.

Díjtalan felvilágosítást nyújt HAASZ ALBERT Irodája Str. Romanului (Zrinyi utca) 6. sz. 11765

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás.

Komáromi Albert Strada Virginia Hotel (kiszébet-utca) 7b) szám alatti korcsmáját egyik ügyfelem megvenni szándékozik. Felhívom tehát nevezett netáni hitelteljeit, hogy követelésüket 3 napon belül irodámban jelentsék be, mert ellenkező esetben ügyfelem azokért nem felel. Arad, 1922. július 26. 3423

Dr. Szalai Vilmos ügyvéd,
Bulev. Regele Ferdinánd 18.

Ioan Limbeck si Fiat Arad. Fabrica de constructiuni de metal si intreprindere de imortantari. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-épület.

Rigler József és gyermekei: Rigler Dezső, József és ennek neje, Jenő, valamint özv. Gantner Dórné menyje és unokái Rigler Edítke, Gantner Magduska, Balázka, és Irmuca, ugyazintén a Rigler, Wolf, Gantner, Martios és Vékony családok összes tagjai nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a legszeretőbb feleség, a legjobb édesanya, nagynya, a szerető testvér és rokon

Rigler Józsefné

özv. Wolf Anna,

folvó évi július hó 25-én, déli 12 órakor, 30 évi zavartalan boldog házassága után, 67-ik életévében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

Felejthetetlen drága halottunk földi maradványait folvó évi július hó 27-én d. u. 6 órakor fogjuk a Strada Anton Mocioni (Orczy-utca) 1. számú gyászházából a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint történt bessenítés után a helybeli felső temetőben lévő családi sírkertben örökös nyugalomra elhelyezni.

Az engesztelő szent-mise áldozatot a boldogult lelki üdvéért folvó évi augusztus hó 8-án d. e. 10 órakor fogjuk a főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egék Urának bemutatni. 11956

Pihenj csendesen drága halottunk!

Arad, 1922. július hó 26.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetlen jó édes anyánk, testvér és sógorunk

Jandl András

folvó hó 24-én végbement temetésén oly szép számban megjelentek és ezzel mélyszéges fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetünket fejezzük ki.

Különösen pedig őszinte köszönetünket fejezzük ki a C. F. R. mozdonyvezetők otthonának, a vagongyári dalkör és zenekarnak a salves közreműködésért és a ravatalra helyezett koszorúért.

Arad, 1922. július hó 26.

11955 A gyászoló család.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

ROMÁNUL tudó kisasszony Mihályi cukrászdában felvétetik. 3422

GYAKORLATTAL bíró jó írásu irodítandó felvétetik. Cim a kiadóban. 6000

ANGOL és francia munkában perfect varróleány és egy tanulóleány felvétetik Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 10. 11740

NŐS FŐMOLNÁR és malomszereké azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 3416

KERESEK mielőbbi belépésre papir és nürnbergi szakmában teljesen jártas románul tudó és jó bizonyítvánnyal bíró segédet magas fizetéssel. Irodai munkában jártasak előnyben. Cim a kiadóhivatalban. 12521

FŐMOLNÁRI ÁLLÁST Arad környékén keresek. Cim a kiadóhivatalban. 3400

HÁZVEZETŐNŐI házikisasszonyi, vagy gyermekek mellé állást keresek. Cim a kiadóban. 3417

SÉGA CSABA-UTCA 10. számú kisebb magánház sürgősen eladó. 3424

GÉPIRÓT, románul tudót keres dr. Szőlősi ügyvéd Piata Avram Iancu 21. 3421

JÓ MEGÉLHETÉST biztosító foglalkozásra család kerestetik. Kelet hírlap-iroda. 12524

BIZTOSITÁSI SZAKMÁBAN jártas pénzbeszedő azonnali felvétetik. Cim a kiadóban. 3425

Vétel és eladás.

EZERJÓFÓ gyomorelixir, páratlan hatásu szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvtottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szertár Aradon. 10831

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figurákat, vázakat, szobrokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, festményeket, mindenfajta ezüst tárgyakat, perzsa és szírnaszőnyegeket, dísz tárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bulev. Regina Maria 20. Fischer Eliz-palota.) Alkalmi ajándékok dus bevásárlási forrása. 11691

UTIKÖNYVEK, szakmunkák, regények kb. 20.000 kötet, félárban kerülnek eladásra Kerpel könyvtárában. 12681
ROMÁN órákat adok iskolás gyermekeknek megbeszéléses d. u. 2 órától Str. Cosbuc (Wesselenyi-utca) 15. emelet. 3330

IGEN ELEGÁNS kiváló gyártmányu alig használt gummierekű Victoria-hintó eladó. Cim a kiadóhivatalban. 500

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat, perzsa, szírná, argamant-szőnyegekért, török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik dísz tárgyakért, japán vázakért, régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbicsú regiségekért. Szépművészeti Salon Strada Eminescu (Deák Fereac-utca) Ortutay-palota. 11911

IRATTÁRBÓL eredő papíros íves és féltíves alakban nagyobb mennyiségben kapható Russunál Concordia nyomda. 3418

BUTOROK: csukott mosdó, tükör, asztal, gramofon lemezekkel eladó Piata Imperatul Traian (Attila-tér) 2. l. 4. 3377

ELADÓ keveset használt kézcseplő, vetőgép, lógereblye, járgány, eke, fűkaszáló, szecskavágó, stb. özv. Kristyóriné, Alváca. Megtekinthető Magyar gép- és műszaki üzletben Aradon. 11739

ORPINGTON (fajtszta fehér) baromfit megvételre keresek. Levélbeli ajánlatokat kiadó továbbit. 3419

Ingatlan.

STRADA OITUZ (Illés-utca) 54d) számú ház eladó. Bővebbet Piata Catedralei (Tököli-tér) 7. kávéházban. 3380

KÉT HOLD telek jelenleg herével beültetve, részben gyümölcsfákkal, a Calea Aurel Vlaicu (Neuman Samu-ut) bérbe adó. Bővebbet Piata Imperatul Traian (Attila-tér) 2. l. 4. 3379

STRADA CATATE VECHÉ (Óvár-utca) 7. számú kettős ház feltűnő olcsó áron eladó. Bővebbet Frank cukrászdában Str. Eminescu (Deák Fereac-utca) 40a) 3395

STRADA SFT. GHEORGE (Dezső-utca) 1a) számú ház olcsón eladó. Cim a kiadóban. 3409

EGY KÉT és egy három szobás lakásból álló ház eladó. Bővebbet Str. Mocioni (Orczy-utca) 25. 3417

STRADA IERNEI (Tél-utca) 4. számú ház eladó. 3420

Ellátás.

FIATALEMBEREK, esetleg házaspár teljes ellátást nyerhetnek. Cim Strada Coasei (Kasza-utca) 37. 12388

Üzletek.

VEGYESKERESKEDÉS korcsmahelyiséggel Arad mellett villamos megállónál házzal, lakással, nagy telekkel feltűnő olcsó áron azonnal átvehető. Bővebbet: Piata Imperatul Traian (Attila-tér) 2. l. 4. 3378

Különféle.

MUNKATÁRS KERESTETIK egy virágzó vállalat kibővítése céljából 150-200.000 Lei tőkével. Biztos befektetés garancia mellett. Ajánlatokat „Társ” jelleg alatt Wallinger hirdetője továbbit 12384

TÖMEGCIKKET gyártó vállalathoz 50.000 Leies társ kerestetik. „Biztos befektetés” című ajánlatokat Wallinger hirdetője továbbit. 12387

A HAT NŐI ajtóros garnitúra sorsolása 9134. számú miniszteri engedély alapján megtartott. 182. számú sorsjeggyel felmutatása ellenében a nyereményt Lengyel Testvérek üzletében átvetheti. 3415

CSÁKY óras, ék-szerész 12561.

ÓRA- ÉS EK SZER
RAKTÁRA

Elsőrangú

ÓRAS-MŰ-
HELVE ÉS

VÉSNÖK
MŰ-
TERME

ARADON

a városházával szembeni épületben,
STR. HORNÁ (SZÉCHENYI-U.) 1.
Aranyat, ezüstöt magas áron vesz

Sürgősen eladó

Lipován egy sertés hizlalda marosparton, lakóház és több épületekkel, mely bőr, vagy más gyárnak is alkalmas, a főtéren egy ház üzlet helyiséggel, 5 szoba és mellék helyiségekből álló azonnal elfoglalható lakással. — Természetesen jó buza termő vidékén két 5 járatu modern felszerelésű gőzmalom, mindkettő 4 község gőcpontján.

Értekezhetni: ARATÓ ANDRÁS ingatlanforgalmi irodájában Lipova 390. szám. 3341

Legujabb divatu valódi angol férfiruha és télikabát szövetek kaphatók jutányos árban

Adler Hugó

cégnél, Arad Strada Bratianu (Weitzer János-u.) l. 12521

Eladó faragott, hálószoba tükörrel 15.500
Minerva C. cipészgép 2500
Gyönyörű antik trümpó 1600

Vesszők mindenféle jókarban lévő butorokat, antik órákat és porcellánokat, szőnyegeket, iroda-berendezést, varrógépet, stb.

Hívásra házhoz jövök!
A. SCHÄCHTER P. Plevnel (Arpad-tér).

Romániai vendégeknek új olcsó árak lakás és étkezésre:
THERMIA — — Kc 80.—
ROYAL — — Kc 60.—
KURHOTEL — — Kc 40.—

A kursalonban: 3447
Casino des étrangers!
Felvilágosítás:
„RECLAMA” Cluj,
PIATA UNIREI 4. SZ.
„Reclama” No. 2095.

Szücsök és szörmekereskedők

mindenfajta tengerentúli és római

juhboróket

nyersen, elkészítve és festve
valamint mindentéle

:-: szörmet :-:

beszerezhetnek

ALTER DÁVID utóda

kir. udvari szállítónál.

ALAPITVA 1847.

2429

BUCURESTI, Str. Oituz (Covaci) 10. sz.

Minden pénzt megér az Aradi Közlöny apróhirdetése.